

Sefa KOYUNCU

Üçüncü Yeni

sefa.koyuncu@tg.com.tr

Muhteşem Süleyman dönemi

Kanunî Sultan Süleyman devrini anlatan dizinin yapımcılarını (gerçek dışı harem sahnelerine katılmamakla birlikte), sırf diziye verdikleri "Muhteşem Yüzyıl" adından dolayı tebrik ediyorum. TV ve sinema dünyası bu cesareti gösterirken ne yazık ki **Türk Edebiyatı Tarihi**'nin dönemlerini belirleyenler; utanç verici, "Batı Etkisindeki Türk Edebiyatı" diye bir devir ihdas ettiler de, milletçe gurur duyacağımız anlı şanlı "Muhteşem Süleyman Dönemi Edebiyatı" diye bir adlandırma yapma dirayetini gösteremediler. 'Hür sömürge sistematığı Tanzimât'ın bu teslimiyetçi, sinik ve pısırık anlayışı; zirvede olan **Türk Edebiyatı**'ni dünyada esamisı Lokunmaz hâle getirirken; **Tanzimât'ın direktörü İngilizler** ne yaptılar da kendi edebiyatlarını dünyanın en çok okunan edebiyatı hâline getirdiler?

-Elizabeth Dönemi Edebiyatı (1579-1603) dediler.

-Viktorya Çağı Edebiyatı (1837-1901) adlandırmasını yaptılar.

Nedir, İngiliz Edebiyatı'nda bu dönemleri önemli kılan?

-Devletin başındaki kişinin sanat ve sanatçıya değer vermesi. Sanat dallarının gelişmesine destek olması vb. sebepler.

BÜYÜK TÜRK KANUNİ

Peki ya, Kanunî dönemi edebiyatı?

-Batılıların, "Muhteşem" (Magnificent, Magnifique, Der Practige), "Büyük Türk" (Grand Turc) gibi isimlerle andıkları Kanunî; ilim, kültür ve sanat adamlarını himaye ettiği gibi onları çeşitli şekillerde taltif edip destekledi. Babası **Yavuz Sultan Selim**'in İran ve Mısır'ı fethedip bu ülkelerdeki bilgin ve sa-

natkârları İstanbul'a getirmesi, Kanunî'nin de bunları himaye etmesi kültür ve sanat faaliyetlerinin zirveye çıkmasını sağladı. Devrinde İstanbul'da iki yüz kadar şâir ün kazanmış ve bunların bazıları dönemlerini aşarak günümüze kadar ulaşmıştır. Bunlar arasında **Ahmed Paşa, Necâti Bey, Zâtî, Bâkî, Hayâlî, Fuzûlî** gibi üstadlar, ilk akla gelenlerdir. **Türk Divan Şiiri** bu üstad şâirler sayesinde en yüksek seviyeye ulaştı.

UNESCO TAKVİMİNE GİRER

Kendisi de divân sahibi bir şâir olan ve **Muhıbbî** mahlasıyla şiirler yazan Kanunî; Arapça, Farsça, ve Sırpça'yı çok iyi biliyordu. **Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi**'nde, kendi el yazısıyla manzumelerinin yer aldığı müsveddeler mevcuttur. Onun, edebî eserlere verdiği değeri göstermesi bakımından **Kelile ve Dimne**'yi tercüme eden **Alaeddin Ali Çelebi**'ye iltifatı, çarpıcı bir örnektir. "Hümayun-nâme" adıyla yaptığı tercümeyi takdim ettiğinde; Kanunî, bu eseri bir gecede okuyarak, mütercimi **Ali Çelebi**'yi Bursa kadılığına tayin eder...

Varmak istediğim nokta şu:

-Edebiyat tarihimizde, 46 yıl iktidarda kalan Kanunî'nin, ilim, kültür, hukuk ve edebiyata hizmetlerini bütün boyutlarıyla ele alan bir "Muhteşem Süleyman Dönemi Edebiyatı (1520-1566)" başlığı açılırsa, dünyanın gözü bu devre çevrilir. **Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı (UNESCO)** takviminde bile yer alır.

-Kendi edebiyatımızı ikinci plana itip, gayri millî "Batı Etkisindeki Türk Edebiyatı" dönemini ön plana aldığımız sürece de bizim şiir ve edebiyatımızı kimse takmaz!..

Türkiye
KÜLTÜRSANAT
16
28 AĞUSTOS 2011 PAZAR
Yöneten: Sefa KOYUNCU
kultur.sanat@tg.com.tr